

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje
Januar 2022

Mentor in znanje št. 1/2022

Spoštovane mentorice, spoštovani mentorji,

*ob nedavnem predavanju doc. dr. Tihomirja Žiljaka (Hrvaško društvo andragogov) v Mreži obdonavskih sosedov (Danube networkers) smo se pogovarjali o bistvenem vidiku izobraževanja in znanja starejših. O tem, **kako njihovo znanje narediti koristno in uporabljivo, ne le za njih same, marveč tudi za skupnost.***

Znanje za delo za plačilo, znanje za prostovoljstvo?

Ker so starejši in upokojeni, starejši redkeje doživijo, da jih kdo povabi, naj opravijo delo za plačilo ali da jih kdo povabi med prostovoljce. Pa vendar, če ustanove dobro opravijo svoje delo in so uspešne pri iskanju prostovoljcev, se starejši odzovejo. Tudi mentorji in mentorice igrate pri tem bistveno vlogo. Prostovoljstvo ima namreč veliko pojavnih oblik. Študijske skupine, ki pripravljajo raziskave, nastope v javnosti, razstave itd., opravljajo delo v lokalni skupnosti in naredijo svoje znanje koristno.

Na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje imamo izkušnje z uvajanjem prostovoljnih kulturnih mediatorjev, vrtnih prostovoljcev, prostovoljnih pripovedovalcev zgodb itd. Toda s prostovoljstvom je tako kot z vsem drugim. Organizacije morajo opraviti vse: javno kampanjo, raziskovanje, vodenje prostovoljcev, vse znotraj jasne strategije. Naša je bila preprosta: omogočiti svojim starejšim študentom, da svoje delo in pridobljeno znanje ponudijo za ustvarjanje novih vlog v ustanovah,

kot so muzeji, bolnišnice, botanični vrtovi, nevladne organizacije, vse v okvirih našega programskega sodelovanja s posameznimi ustanovami. Starejši so voljni biti prostovoljci, če je njihovo delo vidno, priznано in cenjeno. Potrebujejo odzive nase in svoja prizadevanja. Tako smo naredili marsikaj, da sta učenje starejših in njihovo prostovoljno delo postala vidna, priznana in koristna za skupnost.

GGA, projekt Erasmus+ za močnejše prostovoljstvo starejših in močnejše starejše, je tako kot mnoge druge podprla Evropska unija

Eramusov+ projekt *Keep going, reach goals, get an award: empowering senior volunteerism*, ki ga izvaja pet organizacij in ustanov iz Litve, Latvije, Nizozemske, Bolgarije in Slovenije, smo namenili izobraževalcem odraslih, pa tudi starejšim samim. Slednji se vključujejo v *Nagradni program*, ki obsega prostovoljstvo, pisanje dnevnika, izobraževanje, športne dejavnosti; skratka dejavnosti, ki starejše z vrednimi vezmi navežejo na skupnost.

Česa smo se v projektu GGA naučili

Ne želim pripovedovati o rezultatih projekta, vsaj ne o tistih oprijemljivih, raje bom spregovorila o spoznanjih, ki nas, projektne partnerje, postavljajo na tir mišljenja.

Prostovoljstvo je pričakovan odgovor na individualne in skupnostne potrebe na področju izobraževanja, zdravja, športa, družbenih odnosov, kulture, ekonomije, tehnološkega razvoja, podnebnih sprememb itd.

Prostovoljstvo starejših prispeva h krhanju stare, neustrezne podobe odvisne starosti in nedejavnih, odrinjenih, krhkih in nemočnih starejših. To podobo nadomešča s podobo dejavnih in za skupnost prispevajočih starejših/starih (starih, le zakaj ne?). Posledično stari niso več kategorija ljudi, od katerih se ne pričakuje prav veliko.

Prostovoljstvo starih bodisi ohranja *status quo* ali pa jih vodi v družbeni aktivizem, kjer gre za transformiranje in spreminjanje, pri čemer ti sprejemajo svoj del odgovornosti za uspešno delovanje družbe. V današnjem svetu vse več družbenih prekinitev je tudi vse več potreb, ki jih država ne more dobro zadovoljevati. Tako omogoča prostovoljstvo starih, ob obstoječih javnih strukturah, alternativne storitve.

Prostovoljstvo ni enako neplačanemu delu. Prostovoljstvo velja obravnavati skozi prizmo pristočnosti!

Pa lep pozdrav v tem našem novem letu,
Dušana Findeisen

Več: <https://gogetaward.eu>